

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

Politikai napilap.

Főmunkatárs:

Dr. KISS PÁL.

Felelős szerkesztő:

ESPERSIT JÁNOS.

Telefon szám 63.

A közszellem léhasága

Makó, szept. 23.

A mi nemzetünket semmi sem szokta kihozni a sodrából. Lehet nálunk ex lex, nem törődik vele. Megbukott a koalíció s a hatalom újra a régi szabadelvű párt embereinek kezébe került, tehát a pár évvel ezelőtt halálra ítélt, csufosan megbukott s elátkozott rendszer kerekedett újra felül új firma alatt s a nemzet nagy tömegének a feje se fájdult bele. Mintha semmi sem történt volna: löversenyezünk és kártyázunk. Felőlünk ugyan tótágast állhat a világ. Mi közömbösebbek vagyunk és maradunk, mert ez a mi nemzeti virtusunk.

Magyarországon ma nincs sem nemzeti, sem pedig társadalmi közszellem, nincs nemzeti öntudat, nincs meg a közösségnek, az egymáshoz való tartózkodásnak parányi érzete sem. Mindenki megy a maga útján, tülekedve kicsinyes anyagi céljaiért. Ez a magyar közéletnek a képe. Az angol, a német vagy bármelyik más nép ápolja nemzeti eszményeit s válllvetve munkálja gazdasági, ipari, művészeti s közművelődési érdekeit, mert tudja, hogy az egyének érdekei az egész nemzet közös érdeke s az egyének boldogulása a nemzet boldogulása.

Csak nálunk szakadt meg, — úgy látszik — végképpen a kapocs, amely a nemzet tagjait közösségben tartaná. Nem ösmerjük nemzetünk történelmét vagy legalább is nem értjük meg e történelem dicső tanulságait. A nemzeti öntudatot kivetettük magunkból, mint valami betegséget, amelytől meg kellett szabadulunk. És e mindeneket átható öntudat nélkül szárnyaszegetten, előre

törekvő akarat nélkül, lomhán és érzéketlenül gurulunk lefelé a lejtőn, amely a nemzeti jellegükből kivetkőzött népek sírjába vezet.

Bécsben, amikor a reichsrath a készfizetések megkezdésének kérdését, avagy más, a magyar nemzet által jogosan igénylő ügyet tárgyal, az osztrák képviselők úgy mennek az ülésekre, hogy két szolga is cipéli utánuk a sok vaskos könyvet, amelyekre hivatkozni akarnak. Nálunk ellenben a leglényegesebb kérdésnél is a képviselők könnyű sétapálczával, a mult esti pezsgőzéstől csevegve mennek — ha mennek — az országgyűlésre. Ott a komoly összetartás, emitt a léha nemtörődomség az ország legfontosabb gazdasági kérdéseivel szemben.

Felvilágosult, európai színvonalon álló népnek szeretjük magunkat tartani, holott, ha a közélet bármely pontjára tekintünk, párbajnál, szerencsejátéknál és nagyhangú üres szólalomnál alig találunk egyebet. Az igazi munka ösmeretlen, sőt lenézett dolog nálunk. A kereskedőt, iparost, a kérgestenyérű munkást lelkük mélyén ugyan hányan becsülik meg Magyarországon? Becsületes szellemi munkával ugyan hány évtized alatt lehet valamire vergődni nálunk? Az előítélet, a protekció, a svihákság annyira tulteng, hogy ma már teljes lehetetlenség szolid, tisztességes munkával boldogulnia valakinek, hacsak nincs mellette protekciója.

Szellemi téren a svihákság még hatványozottabb mértékben mutatkozik, mint az anyagi munka terén. A szellemi munka szélhámosainak és szemfényvesztőinek valóságos tejjel-mézzel folyó Kánaánja ez a szép

haza. Hány szegény ember dohosodik meg mint napidijas, irnok, ügyvédbojtár vagy könyvelő azok közül, akik komoly becsvágygal, szorgalommal és tudással — de svihákság és protekció nélkül indultak neki az életnek, mialatt a felszinen elégedetten uszkal a nagyzóló és nagyszájú léhaság, mint felfújt hólyag a vizen.

Csupa külsőség és minél kevesebb tartalom ez a magyar társadalom jellege most.

Maholnap újra összeül az országgyűlés, hogy a nemzeti létérdek nagy kérdéseit tárgyalja, de hanyan veszik ezt komolyan s ki hiszi, hogy az uralmon levő nagy többség Béccsel szemben érvényt fog szerezni a magyar jogos szempontoknak?

Más idöket élünk, más csillagok járnak, ne reménykedjünk hát hiába.

□ **A szabadkai petíció.** A Kuria I. választási tanácsának határozatát ma déli 12 órakor hirdette ki Sebestyén Mihály tanácselnök a szabadkai petíció tárgyában. A Kuria vizsgálatot vendelt el négy esetre:

1. Igaz e hogy Janiga Kovács Jánosnak megígérte, hogy ha rászavaz, italmérséi engedélyt szerez.

2. Igaz e hogy Vasvári Józsefnek a birtoka mellett máv. rakodóhely létesítését ígérte.

3. Szinte italmérséi engedély ígérése.

4. Igaz e, hogy Müller Mórt bankkölcsoné felmondásával fenyegette.

A Kuria a vizsgálat megejtésével a szegedi kir. táblát bizta meg.

— **Halálozás.** Heinrich György államépítészeti mérnök ma délután hosszas szenvedés után elhunyt. A korán elhunyt fiatal mérnök a makói társadalom kedvelt tagja volt és ezért igen sokan vannak, kik mélyen fájlatják az ő korai elhunytát. Holttestét hatósági engedéllyel Kiskunfélegyházára szállítják és ott helyezik örök nyugalomra.

A parlamenti szezon küszöbén

A katonai terhek emelése, bankszadalom meghosszabbítása

Budapest, szept. 23.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök ma reggel kilenc órakor Bécsből visszautazott Budapestre, ahova délután fél két órakor érkezett meg. Vasárnap vagy hétfőn megtartják ezt a *minisztertanácsot*, amelyben a kormány véglegesen dönt a parlament őszi munkarendje fölött. A minisztertanács határozatának alapjául azok a tárgyalások és megállapodások fognak szolgálni, amelyeket *Khuen és Lukács folytattak, illetve elfogadtak Bécsben*. Ezek szerint a kedden összeülő parlament első sorban a delegáció tagjait fogja megválasztani, hogy a közös ügyek tárgyalására kiküldendő bizottság, a tegnapi közös miniszteri tanácskozás határozatához híven, október tizenkettediken összeülhessen.

A második nagy kérdés, amely foglalkoztatni fogja az országgyűlést, a *bankkérdés*. E tekintetben *Bülnski és Lukács* pénzügyminiszterek megegyeztek abban, hogy a *bankkérdés ügyében folytatni fogják a szakreferensek a tanácskozásokat* a tanácskozásokat a magyar kormányhoz az osztrák kormányhoz intézendő jegyzéke fogja bevezetni, amelyben Khuenek bejelentik, hogy hajlandók a *bankszadalom meghosszabbítása* ügyében a tárgyalásokat folytatni.

Ugyancsak a Bécsiek sürgető követelésére vezethető vissza, hogy a kormány törvényjavaslatot szándékozik benyújtani a *drágaság*, különösen a *husdrágaság* leküzdésére, amely főképpen úgy akarja enyhíteni a drágaságot, hogy a *husbehozatalt minden országból*, különösen Szerbiából és Romániából a kereskedelmi szerződésekben megállapított korlátozások mellőzésével, *korlátlanul megengedi*. Ezt a javaslatot még az őszi ülésszakban le akarják tárgyalni.

A jövő évi *költségvetés* is elkészült már, s a minisztertanács ezt is véglegesen hitelesíteni fogja. *Lukács* László pénzügyminiszter, valószínűleg már a legelső ülések egyikén expozéja kíséretében be terjeszti a budgetet.

Mindezeket még ujév előtt akarja a kormány elintézni, s azon tanakodnak, hogy a *delegációk ülészaka alatt sem napot*

Ajalja a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ujonnan, a modern kor igényeinek megfelelően berendezett üzletét a

BIRÓ JÁNOS

férfi szabó Makó

Dessewffy tér 4. szám alatt. Tókey féle ház.

o—o o—o árban készíttetnek. o—o o—o

Fővárosi elsőrangú cégeknél több éven át mint szabász működtem, mely elég garanciát nyújt arra, hogy a legkényesebb igényeket is kielégítem.

— Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Mindennemű öltönyök a legujabb divat szerint, izléses kivitelben, legjutányosabb

— Elsőrendű munkások felvétetnek.

Nagy választék hazai és külföldi szövetekben.

Ják el a képviselőházat. Vagyis meg fog történni az, hogy azok a képviselők, akik Bécsben a delegációban vannak elfoglalva, nem vehetnek részt a képviselőház ülésén és fordítva. Ez a kormány igazán nem veszi komolyan a képviselők munkáját. A többség ugyanis csak szavaz, a kisebbségnek ellenőrző munkáját pedig minden törvénytelenességgel meg kell nehezíteni.

A kolera Ujabb gyanús esetek

Budapest, szept. 23.

A fővárosban — hivatalos közlések szerint — eddig még nincs kolera. Ujabb három betegen kétségbevonhatatlanul megállapították ugyan, hogy bajuk ázsiai kolera, azonban mindhárom emberről konstatálták, hogy a legutóbbi napokban vidéken jártak és onnan hozták magukkal a gyilkos kór csiráját.

A hatóságok egyébként kétségbeesett erőlködéssel igyekeznek azon, hogy a veszedelem nagyobb elterjedését az utolsó pillanatban megakadályozhassák. Sok üdvös intézkedést tettek már az utolsó napokban s most ezekhez járul még az is, hogy a mohácsi újoncok bevonulását el akarják halasztani, nehogy a kolera gócpontjából kikertülő legények bevonulásukkal a hadsereget is inficiálják.

Tegnap rendkívül érdekes és fontos értekezletre gyűltek össze az arra hivatott szakemberek a budapesti vízvezeték ügyében. Az értekezleten konstatálták, hogy a vízvezeték vize tiszta és nincs is kilátás rá, hogy a Duna szennyese vize megfertőzhesse a vízvezeték vizét. Eről az oldalról tehát nem kell félni a főváros lakosságának.

Óriási ribillió volt tegnap este a nyolcadik kerületi kapitányság tavaszmező-utcai épületében. Egy kolera-gyanús beteg okozta a nagy ribilliót, akit, mint tulitias embert, szállítottak a kapitányság fogdájába, hogy ott mámorát kialudja.

A Rigó- és Baross utcák sarkán eszméletlen állapotban találták Dietz Emil 37 éves, foglalkozás nélküli embert, aki régebben magánhivatalnok volt. A mentőket hívták hozzá, akik tulitiaságot állapítottak meg a szerencsétlen emberen és bevitték a nyolcadik kerületi kapitányság épületébe, ahol a fogdában helyezték el.

Dietz a fogdában nemsokára rosszul lett. Hívták hozzá dr. Kiss kerületi tisztító orvost, aki kolera-gyanúsak találta. A beteg embert bevitték a Szent Gellért-kórházba, a kerületi kapitányság épületét és mindazokat az embereket, akik a gyanús emberrel érintkeztek, alaposan fertőtlenítették.

A mentők azt a kocsit, amelyen Dietz beszállították, kivonták a forgalomból és fertőtlenítették.

A határrendőrség értesítette a főkapitányságot, hogy Romániából egy **Beldmann Ede** nevű ember utazik Budapestre, aki kolera-rás vidékről jön. A rendőrség a keleti pályaudvaron megvette a szükséges intézkedéseket, de Beldmann nem érkezett meg. Valószínűleg előbb szállt le a vonatról.

NAGY gyógyszertár a „Mégváltóhoz.” Aradi-utca.

Főtérhez közel.) Telefonszám 9.

NAPI HIREK.

— **Közügylés a vármegyén.** Csanádvármegye törvényhatósági bizottsága október hó 2-án tartja **Jakabffy István** főispán elnöklésével őszi évnegyedes rendes közgyűlését.

— **Justh Vásárhelyen.** Hódmezővásárhelyen október 9-én függetlenségi nagygyűlést s utána este **Kun Bélának** képviselővé választása öröme nagy győzelmi lakomát rendez az ottani függetlenségi párt. Ugy a nagygyűlésen, mint az esteli lakomán **Justh Gyula** városunk országgyűlési képviselője, az országos függetlenségi párt vezére is megjelent. Az ünnepélyekre különben a vásárhelyiek meghívják a makói függetlenségi pártot is.

— **Pilkóné segélyezése.** Ismeretes dolog, hogy Makó város képviselőtestülete legutóbb tartott közgyűlésén megvonta **Pilkó Tódor** volt városi tanácsos özvegyétől az eddig élvezett 12 korona havi segélyt azon az alapon, hogy az özvegynek vagyona van. Minthogy azonban **Pilkónének** nem hogy vagyona volna, hanem olyan szegény, hogy segély nélkül nem tud megélni, ismételtén kéri a városotl a segélyt. A tanács puhatolás után meggyőződött **Pilkó Tódorné** elhagyott állapotáról, ki az utóbbi napokban mér éhséget is szenvedett, azért a tanács mai ülésében 10 korona segélyt állapított meg a számára, melyet nyomban ki is utaltak és jövőben havonként rendszeresen kapja.

— **A honvédi vezek lecsapolása.** **Varga Imre** városi képviselő, mint arról megemlékeztünk, indítványt adott be Makó város képviselőtestületéhez a honvédi tócsák lecsapolása iránt. A városi tanács az ügyet az október havi közgyűlésen akarja előterjesztetni, azért, hogy a közegészség ügyére eme hasznos dolog még ez évben megvalósítható legyen. A tanács mai ülésén már hosszasan tárgyalta az indítványt és **Rákossy Gyula** rendőrkapitány elnöklelte alatt bizottságot küldött ki azzal az utasítással, hogy a jövő heten terjesszen be e nagyfontosságú kérdésben véleményes jelentést.

— **Behívott póttag.** Megemlékezünk már arról, hogy **Vaszkó Endre** dr. kit a szabadkai kir. törvényszékhez neveztek ki ügyésznek, lemondott Makóvárosánál vicselt képviselői állásáról. A megüresedett állásra Makóváros tanácsa mai üléséből kifolyólag **Aradán Tódor** póttagot hívta be a képviselőtestületbe.

— **A bejelentő hivatal.** Megemlékeztünk már arról, hogy **Rákossy Gyula** rendőrkapitány indítványt adott be Makóváros képviselőtestületéhez a bejelentő hivatal felállítására iránt. A rendőrkapitány indítványa fölött mai ülésében tárgyalta a városi tanács és az indítványt minden tekintetben magáévá tette, így javasolja a bejelentő hivatalnak egy fogalmazóval és két inokkal való mielőbbi felállítását.

— **Elutasított kérelem.** A gazdasági ismétlő iskola igazgatósága az iránt kereste meg Makóváros tanácsát, hogy a főzés- és háztartási iskola felszerelésére 300 koronát utalványozzon ki. Mint-hogy azonban a város költségvetésében ilyen címen fedezet nincs, a tanács a kérelmet elutasította.

— **Ehrlich szabadalmán.** Az Ehrlich féle most már közismert szer gyártásának szabadalmáért a német császári szabadalmi hivatalhoz folyamodott egy német vegyészeti gyár. E szabadalom iránti való beadványában Ehrlich nevérol szó sincs és csak általa nosságban jegyzi meg, hogy oxycarlazénsavakból gyógyításra alkalmas szereket lehet előállítani, melyek a vérbajjal fertőzött embereket, állatokat egyszeri befecskendezés után sikeresen gyógyítják s hogy ilyen gyógyíthatást az eddig használatban levő arzénvegyületekkel nem lehetett elérni. A gyár a szabadalmat alkalmasint meg is fogja kapni s így e világhírű szer aig pár hónap mulva kereskedelmi cikk s minden kezelőorvos számára könnyen hozzáférhető lesz.

— **Tisza István gróf az aradi vesztőhelyen.** **Aradról** jelentik: **Varjassy** aradi polgarmester fölkererte Tisza István grófot, hogy az október 6-án Aradi városa által rendezendő gyásznapen mondjon beszédet. Tisza István gróf erre megígérte, hogy október 6-ára Aradra utazik s a tizenhárom vértanu vesztőhelyén beszédet mond.

— **Egyházi felügyelő lemondása.** Szarvasról jelentik, hogy **Haviár Dániel** volt ország. képviselő lemondott az ág. ev. egyházkerület felügyelői állásáról, amely tisztét harminc évig a legnagyobb megelégedésre töltötte be. Az egyházkerület a lemondást tudomásul vette s köszönetet szavazott **Haviár Dánielnek**.

— **Egy vált makói hírségi irnok sajtójára.** A mult év január elején felakasztotta magát Szabadkán **Vojtha József** telekkönyvi irnok. A szabadkai törvényszék kasszálószerelője **Vojtha Öngyilkossága** után mozgalmat indított, hogy **Csikós Pál** törvényszéki irnokot helyezzék el más-hova, mert ő miatta akasztotta fel magát **Vojtha**. **Vojtha** és **Csikós** ugyanis karácsony előtt együtt mulattak s karácsony napján **Vojtha** később ment be a hivatalba, ahol **Csikós** helyettesítette. — **Csikós** észrevette, hogy **Vojtha** nem iktatott be néhány ügydarabot, s feljelentette a barátját. Mindezt magirta a Bács-megyei **Napló**. **Csikós Pál** a közleményt magára nézve sártónak találta s sajtóperit indított **Fenyves Ferenc** szerkesztő ellen. A lefolytatott bizonyítási eljárás a Bács-megyei **Napló** összes állításait igazolta ugyan, **Csikós** mégis vádiratot adott be. Ma tárgyalta a vádirat ellen bejelentett kifogásokat a szabadkai törvényszék váditanácsa, mely helyt adott a kifogásoknak s az ügyet a szegedi esküdtsek elé utalta.

— **A pécskai vasuti katasztrófa.** Október negyedikén lesz két éve, hogy Pécskán borzalmas vasuti szerencsétlenség történt. A Szegedről elindult 62-es számú Acsev. személyvonat teljes sebességgel nekiszaladt az állomáson vesztelő 40-es számú tehervonatnak. Az összeütközés oly

erővel történt, hogy a személyvonat kocsijai darabokra zúzódtak. **Szabó Antal** vonatvezető, **Krajcár Mihály**, **Hajas István** lökereskedők és **Juhász János** pécskai gazdálkodó pedig meghaltak. Az utasok közül megsérültek a következők: **Szabó István**, **Szabó Sándor**, **Börösök Pál**, **Szász Lajos**, **Horváth Emil**, **Marjaloszy Janos**, **Szabó Sándorné**, **Vig Imre** és **Baktár Mariska**. A vizsgálat kiderítette, hogy a szerencsétlenség egyedüli okozója **Szabó Marton** napidijas váltóór volt. **Szabó** azt vallotta, hogy a katasztrófát megelőzőleg rendesen beállította a váltót, azután lefeküdt aludni. Almában meghalotta a mazdony fűtytyét, mire fölugrott és álmos-fejjel újból megigazította a váltót. Nem gondolt arra, hogy a váltót már beállította, emiatt történt a szerencsétlenség. A törvényszék a mult év október hó ötödikén vonta felelősségre **Szabó Martont** gondatlanságból okozott emberölés vétségért és négy évi fogságra ítélte. A vádlott védője a táblához fölébezett. A tábla a büntetést két évi fogságra szállította s ezt most a Kuria helyben hagyta. Ezzel a borzalmas katasztrófa aktái végleg lezárultak.

— **Pályázat.** Az ipariskolai bizottság két osztálytanítói állásra pályázatot hirdet. A pályázók belyegtelen kérvényüket f. hó 26. d. e. 12 óráig **Tokár Andor** bizottsági elnökhöz nyújtsák be.

— **Feljelentés.** **Bán Zsigmond** dr. városi közigazgatási ügyész a randórhatósághoz feljelentést tett **Horváth Ferenc** napidijas ellen, mivel a polgarmesteri hivatalban egyik beadványában sértő kifejezéseket használt **Gorcsa Péter** tanácsjegyző ellen.

— **Egy utca kövezése.** Makóváros tanácsa a képviselőtestület határozata értelmében elrendelte a Kürt utcának haladéktalan ki-tövezését.

— **Hulla áthelyezés.** **Szűcs Simonné** a mult évben elhunyt férjének diszes sirboltot emelt és a hasóságához fordult férje haltestének az új sirboltba való áthelyezése iránt. A randórhatóság a kért engedélyt megadta és az ma délelőtt meg is ejtetett **Csala Károly** randórkapitány és **Paku Imre** városi főorvos jelenlétében.

— **Lopás.** **Papós János** tanjáráról az éjjel ismeretlen tettes 5 darab bárányt ellopott. A tettest nyomozza a rendőrség.

— **Megsérült pincér.** **Miklós József** pincér ma délelőtt egy borral telt hordót segített felhozni gazdájának: **Bólya Ferenc** kávésnak pincéjéből, miközben kezét a hordó a falhoz nyomta és erősen megsérült. A pincért a megyei kórházba szállították, hol most ápolják.

— **Tolvaj cselédleány.** **Kis Eszter** cselédleány már napok óta minden éjjel bemászott a püspöki uradalom kertjébe, hol szőlőt és más gyümölcsöt lopott. Az éjjel azonban kilesték a tolvaj cselédleányt es elcsipték. Egyben nemcsak jól eiverték, de lopás büntette miatt feljelentették a rendőrségen, hol ellene megindították az eljárást.

— **Szép bajusz nyerhető a Lukács féle „Glória bajuszpedró” által mely az eddigi bajuszpedróket minden tekintetben felülmulja. A bajuszt nevelj, ápolja szépen**

tartja ugyanarra, hogy rövid idő alatt az egész országban közked velt is lett Kapható fehér, barna, fekete színben 30 és 20 filléres dobozokban. Készül Makón az aradi-utcai gyógyszerészeti laboratóriumban. Ugyan ott a gyógyszer-tárban kapható.

A gyufamonopólium

Drágább lesz a gyufa

Bécs, szept. 23.

A közös minisztertanács nemcsak a költségvetést terhelő hadügyi kiadások emelésével, hanem azzal a kéréssel is foglalkozott, hogy a fokozott kiadások milyen forrásokból volnának fedezhetők. Természetes, hogy a közös miniszteri tanácskozáson csak olyan bevételekről lehet szó, amelyek a monarchia két államában a vámterület közösségénél fogva közösen, vagy közös szellemben intézhetők.

E bevételi források közé tartozik elsősorban a *gyufamonopólium*, amely a miniszteri tanácskozáson igen fontos tárgya volt.

Értesülésünk szerint a monopólium megvalósítására nézve a két pénzügyminiszter között *teljes a megegyezés*. Mindkét kormány befejezte már a monopólium behozatalára vonatkozó tanulmányokat és az anyag, amely végső elhatározáshoz szükséges, teljesen egybe van gyűjtve.

A mostani tanácskozáson mindkét kormány megállapodott a monopólium megvalósításának alapelveire nézve és most már csak a részletek meghatározása van hátra, amely azonban a szakreferensek munkája lesz.

A monopólium megvalósításának első fejezete *lesz a fehér foszfor használatának eltüntetése*, amelyről szóló törvényjavaslatot Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter a képviselőház első ülésének egyikén fogja előterjeszteni.

A fehér foszfor eltüntetése után következik azután junktimuszterüen a gyufamonopólium megvalósításáról szóló törvényjavaslat, amely lehet, hogy még az idén, *de legkésőbb a jövő év első hetében a képviselőház elé kerül.*

A monopólium várható jövedelme lesz az egyik forrás, amelyből a pénzügyminiszterek a Dreadnoughtokra szükséges milliókat elő akarják teremteni

Hajsza Vitális után

Üldözés a főváros környékén

Makó, szept. 23.

Kétezeröttszáz koronára szaporodott már az az összeg, amelyet bárki megkaphat, csak *Vitális Imrét* kell elfognia. A Sárrett zseniális haramiája azonban, ugylát-szik, túljár mindenki eszén. Sok ember vágyakozik erre a kétezeröttszáz koronára, de hogy megkapja-e valaki, az még rendkívül kétséges. Vitális után kettőzött buzgalommal nyomoznak a nagyváradi rendőrök is. Egyrészt a sikerért, másrészt a kétezeröttszáz koronáért. A detektívek mindegyike tud valami „biztos nyo-

mot”, amelyen kutatva, — aligha fogja el a bestiális haramiát.

Nagyváradon állítólag találkoz-tak Vitálissal. *Pintér Lidia*, a Fehérlő-szálló pincér leánya leg-alább így adta elő a rendőrségen, hogy tegnap este féltizenegy óra-kor ittas állapotban bement a korcsmába egy középtermetű, kerekded, pirosarcu, barnás ba-juszu harminc-harmincöt év kö-rüli, kék öltönyt, fekete cipőt s zöldes puhakalapot viselő egyén s bort kért. Kevés idő múlva azt panasolta, hogy álmos és szobát kért. Szobájában éjfél után egy óráig aludt. Amint a szállóból távozni akart, a kapu ajtajában a pincérleányhoz így szólt:

— Nem félsz tőlem? Nem tudod, hogy ki vagyok?

A pincérleány nem ismerte az alakot, aki aztán kijelentette, hogy ő az, akit most oly lázasan keresnek, *Vitális Imre* a neve, majd hirtelen revolvért rántott s azt mondta:

— Ne félj, téged nem bántalak. De ha visszajövök, ugy-e, be fogsz engedni?

Tényleg, pár perc múlva vissza is jött, de ekkor már a pincérleány föllármázta a lakókat és gazdáját s mire kimentek keresni az ismeretlen embert, nem talál-ták meg sehol sem.

A rendőrség természetesen a nyomozást megindította, de teljesen eredménytelenül.

Tegnap óta a szakadó esőben százhusz csendőr szuronygyűrű-vül veszi körül Dunaharaszti, Taksony, Alsónémedi, Dabas és Soroksár határát. *Vitális Imrét*, a boszorkányos ügyességű haramiát keresik, aki állítólag a környéken bujkál. A nyomozást *Stolzenberg Vilmos* csendőrfő-hadnagy a volt makói szárny-parancsnok vezeti, eddig teljesen eredménytelenül. Pestmegye csendőrségeit mozgósították *Vitális* ellen, egyelőre azonban az is bizonytalan, hogy a bihari betyár a környéken tartózkodik-e.

A nagy csendőrmozgósítást egy magyarruhás ember okozta, aki kedden délelőtt beállított a Rákóczi-liget közelében fekvő Hromotka-vendéglőbe. Egy darabig télen maradt a helyén és a nagyon fáradt ember benyomását tette. A vendéglő lassanként benépesült, emberek jöttek, többnyire munkások, akiknek föltűnt az idegen. Vizsgálatták, suttogtak és megállapdtak abban, hogy az idegen nagyon hasonlít a bihari haramiához. Az idegen is észrevette az érdeklődést és egy alkalmas pillanatban kisurrant a vendéglőből, eltűnt.

Délután aztán olyan dolog történt, ami csak megerősítette a lakosságban azt a föltevést, hogy — *Vitális* járt a faluban. *Verbó Sándor* ácsmester házába belopódzott az idegen és fölkuszott a padlásra. Több kisgyerek észrevette és utána ment, az idegen azonban *fegyvert emelt a gyerekekre* és halállal fenyegette meg őket arra az esetre, ha elárulják. A gyerekek sokáig nem is mertek szólni senkinek. Egy-két óra múltán azonban megtudták a csendőrségen, ahonnan rögtön ki-mentek a jelzett házhoz. Fölmentek a padlásra, de az idegent nem találták, de a padláson nagy volt a fölfordulás. Bizonyossá vált, hogy járt fönn valaki. E pillanattól kezdve a község la-

kossága szentül hiszi, hogy a sokat hajszolt betyár járja a környéket. Most minden ember fegyverrel jár, de még így sem mer senki mutatkozni az esti órákban.

Az a hír is elterjedt, hogy a csavargó megölt egy vendéglőst és egy csendőrt megsebesített. Ezt a hírt megcáfolták. Az egész környék rettegve gondol most *Vitálisra*, aki ellen minden ház fölfegyverkezett. A csendőrök pedig a szakadó esőben, térdig erő sárban szóltanul csörtének a mindenképen kötes nyomon.

SZÍNHÁZ

— *Tatárjárás*. Ma este zóna előadásban elevenítették fel ezt a kedves operettet. Láttunk már jobban rendezett előadást is, de azért a publikumnak ebben is kedve telhetett. Közönség lehetett volna több is. Az egyes szereplők jól megállották helyüket. *Balogh Béla* mintha kissé kedvetlenül játszott volna, amihez nála nem vagyunk szokva. *Lőrentey* főhadnagy szerepe kedves szerep, jó szerep, jól ki lehet aknázni. *Riza bárónő* szerepében *Tibor Lóri* produkált szép játékát. Mintha több színésznői véna volna benne, mint énekesnői talentum. *Madás Wallenstein* tartalékos hadnagy szerepét játszotta. A publikumnak tetszett. Elég jól karrirozta ezt az alakot. *Szentes János*nak ma jó eszéje volt. Kedvesen játszott. *Sziklay Jenő* generálisánál már ezen a színpadon jobbat is láttunk. *Treszkát Tompa Irma* játszotta kedvesen, sokat ígérő tehetséggel. Jelessége lesz még a magyar színpadnak. *Mogyoróssy* önkéntes szerepében *Pálffy Meriska* mutatkozott be. Tetszett.

Szerkesztőség: Hajnal-utca 13.

Kiadóhivatal: Kazinczy-utca 3.

Eladó lámpa.

Villany berendezés miatt igen jutányos áron **ELADÓ** egy kilenc karú teljesen új lámpa, hol, megmondja a kiadóhivatal.

Földeladás.

A rákosi tanyákszéli iskola szomszédságában

5 köblös szántó földem

a rajta levő épületekkel együtt nagy holdan-ként is örök áron, **ELADÓ.**

szabadkézből

o Értekezni lehet **Patkós Mihály** házána o

K. Kiss Sándor

— tulajdonossal Fekete utca. —

Sok pénzt

takarít meg

ha hirdetéseit

kizárólag a

Makói

„Független Ujság”-

ban közli.

Örömmel

ajánlják egymásnak az egész országban a **Lukács-féle**

„Harmat”

krém

mert eltünteti az arcról a szeplőt, májfoltot, pattanásokat s mindennemű arctisztálatanságot. Kisimítja a ráncokat, himlőhelyeket. Még korosabb egyéneknek is üde bájos, ifju arcszínt; az arc, nyak, karok és kezeknek megkapó szépséget, elragadó báját kölcsönöz.

Ára: 1 tégely harmat krém 1 kor., harmat puder 3 szíben 1 kor., harmat szappan 1 korona.

Kapható: egyadul a készítőnél

Lukács Ferenc

„Megváltó” gyógyser-tárban, Aradi u.

Telefon szám 59

Lapkihordók felvétetnek a

Makói Független Ujság kiadóhivatalában.

Önt is érdekli, hogy **Károlyi Mihály** legnagyobbított főtéri festék kereskedésében **Óriási raktárt**

talál a legjobb **száraz- és olajfestékekben.** Padló-, kocsi és butor **lackok.** Parket és fenyőpalló **viasz.** Pormen-tesítő **olaj.**

Zománcmázak. Brunolin, politur. Aranyozók, szivacs, szarvasbőr, Aszfalt és kátránvlemezek szavatolt jó minőségben kaphatók.

Terpentin, benzín, petrolum, elsőrendű gépkendő **olajok és zsirok.** Saját készíttetésű **meszelők, kefék, ecsetek** — dus választékban.

Nyomdász tanoncok

havi fizetéssel
vétetnek fel a

Makói

Független Ujság

nyomdájában. Kazinczy-u 3.

Iskolai könyvek bekötését

a legerősebb angol vászon kötésben a legolcsóbb árban készíti

Bodor Sándor

könyvkötő.

A Zsidó iskola mellett. Ugyanott egy fiú fizetéssel TANONCNAK felvétetik.

Módszeres

tornatanítás.

Népiskolai tornagyakorlatok 40 leckéken kidolgozták: Horváth Illés és Juhász György makói tornatanítók. Ára 80 fillér, kapható

Gaál László

könyvkereskedőnél.

Értesítés.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy **Vásárhelyi-u. 23.** sz. alatt **Nemes Lajos** kovácsmester ur házában egy ujjonnan berendezett

kádár üzletet

nyitottam.

Elvállalok új hordók, fürdő- és káposztáskádák, túrós- és vizesdészsák készítését minden nagyságban, elsőrendű tölgyfából. — Ugyiszintén azok javítását felelősség mellett eszközölöm, jutányos áráért. 000 000 000

Kész munkákat raktaron tartok.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, vagyok tisztelettel:

Szendrei István

kádár-mester.

Vásárhelyi-utca 23.

Ugyanott egy fiú TANULÓNAK felvétetik.

Pontos kiszolgálás!

Női divat árúház megnyitás!

Október hó 1-én nyílik meg **Király Lajos** női divat árúháza a „**Korona szálloda**” átellenében.

Rotter Gyula mellett.

Hol olcsó árban lehet beszerezni a legdivatosabb női kabátokat. Nagy raktár fehérneműekben: női ingek, háló kabátok, női nadrágok, Ciot, lüszter, schiffon alsók és kötények, Csecsemő és intézeti leány kelegnyék.

Szörnye gallérok és muffok.

Nagy választék divatos szabású blúzok és angol ajakból.

Pontos kiszolgálás!

Fegyverjavító műhely Makó
000 Szent-István tér. 000

Műhelyemben gyárilag végze-fegyverek javítását és átalakítá-sát, fegyvercsövek barnítását vagk feketítését; új fegyveragyakat. Bármily javítások pontosan lesz-nek műhelyemben elkészítve. Ugyanott ügyes fiúk TANONCUL felvétetnek.

Tisztelettel:

Nalász Károly

fegyverműves.

Kedvező fizetési feltételek
00000 mellett 00000

eladom

aradi-utcai ujjonnan épült
2164. számú

házamat.

Értekezhetni lehet

Lenkei Károly

asztalossal, Megyeház-utca
— 25. szám alatt. —

Aki valamely szert, vagy cikket bevezetni, vagy eddig elért forgalmát emelni akarja, vegye bizalommal igénybe

A MAKÓI

FÜGGETLEN ÚJSÁG

5400 példányban megjelenő politikai napilap hirdetési rovatát.

Hirdetések szabott áron vétetnek fel.